

TERVISEAMET

Teie 02.05.2025

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Meie 12.05.2025 nr 9.2-5/25/3393-2

**Alutaguse valla ühisveevärgi ja -
kanalisatsiooni arendamise kava 2025-
2037 (kooskõlastamata)**

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (edaspidi ÜVVKS) § 15 lg 3 kooskõlastamiseks Alutaguse valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava (edaspidi ÜVKA) 2025-2037. ÜVKA on dokument, mis kirjeldab olemasolevat olukorda ühisveevärgiga ja -kanalisatsiooniga varustatud asulates ja mille alusel toimub järgneval perioodil ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (edaspidi ÜVK) arendamine.

ÜVKA-s on muuhulgas välja toodud järgmine:

- Ühisveevärgi teenusega on vallas varustatud Iisaku ja Mäetaguse alevikud. Küladest omavad ühisveevärki Apandiku, Aruküla, Atsalama (Atsalama, Atsalama I ja Atsalama II piirkond), Ereda, Illuka, Jõetaguse, Jõuga, Kalina, Kiikla, Kuremäe, Kurtna, Mäetaguse, Pagari, Rajaküla, Ratva, Sõrumäe, Tarakuse, Tudulinna, Uhe, Varesmetsa, Võide, Võrnu ja Väike-Pungerja küla.
- Ühiskanaliseerimise teenusega on vallas varustatud Iisaku ja Mäetaguse alevikud. Küladest omavad ühiskanaliseerimise Kiikla, Kuremäe, Kurtna, Pagari, Tudulinna. Tudulinna, Kuremäel ja Pagari on reoveepuhastid, pumplad ja trassid rekonstrueeritud. Iisaku ja Mäetaguse alevike ning Kiikla ja Kurtna külade reoveepuhastid vajab rekonstrueerimist.
- Vee-ettevõtjaks on Alutaguse Haldus OÜ, kelle tegevuspiirkonnaks on kogu valla haldusterritoorium.
- Rausvere ja Vasavere külade veevarustus on tagatud Kurtna-Vasavere veehaardest, vee-ettevõtja ostab ettevõttelt OÜ Järve Biopuhastus külade elanike tarbeks vett.
- Varesmetsa külas lõpetatakse ühisveevärgi pakkumine ja antakse süsteem elanikele üle.
- Veetöötlusena on enamasti kasutusel rauaeraldusfilter ja liivafilter.
- UV-seadmega on varustatud Atsalama I puurkaev kat nr 9023 pumpla, Kalina I puurkaev kat nr 9025 pumpla.
- Veetöötlus väävelvesiniku eraldamiseks on paigaldatud Kiikla II (Vikerkaare tee) puurkaev kat nr 2614 pumplasse, Ratva küla puurkaevu kat nr 12296 pumplasse.
- NaoCl doseerimise võimalus on olemas Sõrumäe küla puurkaev kat nr 53056 pumplas.
- Rekonstrueerimist vajavad Atsalama I puurkaev kat nr 9023 pumpla, Atsalama II puurkaev kat nr 9024 pumpla.
- Kiikla II (Vikerkaare tee) puurkaev kat nr 2614 pumpla on ülemäära suur ning amortiseerunud, soovitatav on see lammutada ja ehitada uus soojustatud funktsionaalne hoone.

- ÜVKA tegevused jaotatud kahte etappi: lühiajaline investeeringuprogramm (2025-2029) ja pikaajaline investeeringuprogramm (2030-2037).
- Lühiajalises programmis on plaanis: ÜVK rajamise alustamine Kauksi, Kuru, Uusküla asumites; Mäetaguse alevikus Karja tn ÜVK trasside ehitus ja ühendamine Mäetaguse aleviku süsteemidega; Tarakuse küla, Iisaku aleviku Metsa tn, Pagari küla ja Atsalama küla (I ja II) joogiveepumpla rekonstrueerimine; Kurtna-Illuka uue veetrassi ehitus, mis võimaldab ehitada ringsüsteemi ja ühe pumpla kasutusest väljavõtmist.
- Pikaajalises programmis on plaanis ÜVK laiendamine Kauksi, Kuru ja Uusküla asumites; ÜVK rajamine Katase külasse, Alajõe ja Vasknarva asumites. Samuti otsitakse võimalusi ja rahastust kõigisse Alajõe suvituspiirkondades olevatesse suurematesse küladesse (nt Remniku) (kompaktsete alade ulatuses) ÜVK rajamiseks.

Kõikides Alutaguse valla ühisveevärgides vastab joogivee kvaliteet sotsiaalministri 24.09.2019. a määruse nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded¹“ (edaspidi määrus nr 61) sätestatud nõuetele.

ÜVKA osas toob amet välja järgneva:

1. Lk 5 on välja toodud ühisveevärgi teenusega kaetud alevikud ja külad. Loetelust tuleb täiendada järgmiste küladega: Edivere küla, Ohakvere küla, Ongassaare küla, Vasavere küla ja Rausvere küla.
2. Lk 6 ja lk 104 on välja toodud „sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61 “Joogivee kvaliteedi- ja kontrollnõuded ning analüüsimeetodid“ (edaspidi sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61)“. Juhime tähelepanu, et 18.03.2023 hakkas kehtima uus määruse redaktsioon pealkirjaga „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded¹“.
3. Lk 7 ja lk 104 on välja toodud „EL joogiveedirektiiv 98/83 EC“. Hetkel kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2020/2184/EL olmevee kvaliteedi kohta.
4. Lk 58 „*Kalina II pumplat, kui tamponeerimisele minevat, siinkohal ei kirjeldata*“. Kui puurkaev ei ole käesolevaks hetkeks tamponeeritud, siis tuleb ÜVKA-s välja tuua ajakava tamponeerimise kohta ning puurkaev märkida joonisele VK-08 Kalina küla.pdf.
5. Peatükis 5.3.3 *Pumplaseadmete kirjeldus* ei ole kirjeldatud järgmiseid puurkaev-pumplaid:
  - Väike-Pungerja puurkaev kat nr 20871
  - Kurtna puurkaev kat nr 56987
  - Edivere puurkaev kat nr 55921
  - Illuka Tarakuse puurkaev kat nr 52480
  - Illuka vallamaja puurkaev kat nr 52481
  - Ohakvere puurkaev kat nr 55889
  - Ongassaare puurkaev kat nr 5438
 Objektide kirjelduses tuleb välja tuua andmed veetöötluse, hüdrofoori, mahuti jm seadmete kohta.
6. Lk 62 peatükis 5.3.3.16 *Illuka kool* välja on toodud pumpla nr 4007, peatükis 5.7 *Alutaguse valla ühisveevärgi probleemid* lk 84 on välja toodud puurkaev kat nr 52423. Palume korrigeerida andmeid ja välja tuua nii kasutuses kui reservis oleva puurkaevu andmed Illuka kooli veevärgi kohta mõlemas peatükis.
7. Täiendada andmeid hüdrofoori ja/või mahuti osas:
  - Kurtna pumpla nr 16391
  - Kuremäe ridaelamu pumpla nr 15172
  - Iisaku aleviku pumpla nr 3190
  - Iisaku Kasevälja pumpla nr 52332
  - Sõrumäe küla pumpla nr 53056
  - Tudulinna küla pumpla nr 14760
  - Tudulinna küla pumpla nr 11796.
8. Lk 62 on märgitud *Kuremäe algkooli pumpla nr 3240*, kuid lk 55 on viidatud puurkaevule kat nr 3250. Ameti andmetel on kasutusel puurkaev kat nr 3250.

9. Lisada peatükkidesse 5.3.3.18 *Iisaku alevik* ja 5.3.3.21 *Tudulinna küla* info veetöötamise olemasolu või puudumise kohta.
10. Lk 64 *Varesmetsa küla pumpla nr 3171* on välja toodud, et „*Veetöötamise- ja muud seadmed pumplast puuduvad*“. Ametile teadaolevalt paigaldati Varesmetsa puurkaev-pumplasse 2023. a veetöötamisseadmed (rauaeraldus).
11. Lk 67 tabelis 5-3 *Ülevaate Alutaguse valla põhja- ja veevärgiveeproovide tulemustest* on välja toodud näitajate piirsisaldused joogivees. Täpsustame, et määruse nr 61 kohaselt peavad lõhn, maitse, hägusus ja värvus olema tarbijale vastuvõetavad, ebaloomulike muutusteta. Kolooniate arv 22 °C juures peab olema ebaloomulike muutusteta. Seega tuleb korrigeerida nende näitajate piirsisaldusi reas *Piirsisaldus veevärgivees*. Samuti juhime tähelepanu, et sotsiaalministri 02.01.2003 määrus nr 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavandatava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“ kaotas kehtivuse 30.09.2019.
12. Lk 70 peatükis 5.4.1 *Puurkaevude vee kvaliteedi üldine info* on välja toodud „*Vastavalt Alutaguse valla joogiveeallikate kättesaadavatele kontrollikavadele tuleb joogiveeallikate veeproovid arvestusaja piires võtta kolme aasta tagant kooskõlas sotsiaalministri 24.09.2019. a määruse nr 61 näitajatega*“. Nagu punktis 11 on välja toodud, siis sotsiaalministri 02.01.2003 määrus nr 1 on kehtetu ning joogiveeallikatele kontrollikavasid ameti poolt ei kooskõlastata ning kavade alusel põhjavee kvaliteedi kontrolli ei toimu. Joogivee kvaliteedi kontroll toimub veevärgile koostatud joogivee kontrolli kava alusel.
13. Lk 70 peatükis 5.4.1 *Puurkaevude vee kvaliteedi üldine info* on viidatud Eesti Geoloogiakeskuse uuringu tulemustele põhjavee radionukliidide sisalduse kohta ning „*Modelleerimistulemused näitavad, et Ordoviitsium-Kambriumi veekompleksi põhjavee oodatavad aastased efektiivdoosid on küllalt madalad ja praktiliselt ei ületa joogiveele kehtestatud piirsisaldust kogu põhjavee kasutusosal*“. Siinkohal toome välja, et Alutaguse vallas on veevärke, kus esineb joogivees indikatiivdoosi (efektiivdoosi) kontrollväärtuse 0,1 mSv/a ületust. Ületuse korral on vee-ettevõtja tellinud joogivee radionukliidide sisaldusest tarbijate tervisele tuleneva mõju hinnangu.
14. Lk 79 peatükis 5.7 *Alutaguse valla ühisveevärgi probleemid* on välja toodud ühisveevärgide probleemid asumite lõikes, juhime tähelepanu järgnevale:
  - Veevärgi osas tuleb hinnata joogivee vastavust määruse nr 61 nõuetele, põhjavee kvaliteediklassid ei laiene joogiveele.
  - Paljudele asumitele on lisatud märke, et „veevärgivee värvus ei vasta veevärgivee kvaliteedile seatud nõuetele“. Määruse nr 61 kohaselt peab värvus olema tarbijale vastuvõetav, ebaloomulike muutusteta, seni pole joogivee analüüsitulemuste põhjal värvust hinnatud kui tarbijale vastuvõetamatu. Aastate jooksul on esinenud kõrvalekaldeid värvuse osas, kuid seni on veevärgi vee kvaliteet värvuse osas loetud tarbijale vastuvõetavaks.
  - Atsalama I veevärgi ja Kiikla veevärvi joogivee kvaliteet vastab nõuetele.
15. Lk 107 „*Kurtna-Illuka uue veetrassi ehitus, mis võimaldab ehitada ringsüsteemi ja ühe pumpla kasutusest väljavõtmist*“. ÜVKA joonistel ei selgu, kuidas toimub Kurtna-Illuka veetrassi ühendus, jooniste järgi plaanis Edivere-Illuka veetrassi ühendus.
16. Lk 107 on Tarakuse küla joogiveepumpla rekonstrueerimine märgitud kahel korral.
17. ÜVKA joonistele märgitud perspektiivne veetorustik, kuid ÜVKAs peatükis 8.4 *ÜVK investeringuprojektide loetelu ja kirjeldus* ei ole välja toodud planeeritavaid tegevusi veevärkide kohta ega ajakava. Juhime tähelepanu, et ÜVVKS § 14 lg 1 p 11 peab ÜVKA sisaldama arendatud ja nelja aasta jooksul arendatavate piirkondade liitumistähtaegasid.
18. Joonisel VK-04 Kiikla küla.pdf on välja toodud rekonstrueeritav puurkaev kat nr 2614, kuid peatükis 8.3 *ÜVK-projektide järjestamine aastateks 2025-2037* ja 8.4 *ÜVK investeringuprojektide loetelu ja kirjeldus* ei ole Kiikla küla puurkaevu rekonstrueerimist välja toodud.
19. Joonisele VK-20 Varesmetsa küla.pdf on märgitud perspektiivne reoveepuhasti, kuid investeringuprojektide alla tegevust märgitud ei ole.
20. Iisaku aleviku joonistele ei ole märgitud puurkaevu kat nr 3190 ja nr 52332. Joonisele VK-22 Iisaku alevik.pdf on märgitud puurkaev kat nr 3179, kuid ÜVKA-s puurkaevu

kohta andmeid ei leidu. ÜVKA-s tuleks antud puurkaev samuti välja tuua, kui see on osa ühisveevärgist.

21. Joonisele VK-24 Kauksi küla.pdf on märgitud olemasolev puurkaev, kuid andmeid puurkaevu kohta ÜVKA-s ei leidu. ÜVKA-s tuleks antud puurkaev samuti välja tuua, kui see on osa ühisveevärgist.
22. Joonisele VK-23 Tudulinna küla.pdf ei ole märgitud puurkaevu kat nr 11796.
23. Joonise VK-31 Kurtina küla.pdf järgi ei ole puurkaevu kat nr 16391 ja nr 56987 veesüsteemid omavahel ühenduses. Ametile teadaolevatel andmetel on veevõrgud ühendatud. Lisaks on joonis puudulik, ei ole näha veevõrgu ulatus (lääne- ja lõunasuunas).
24. Joonisele VK-36 Kuremäe küla.pdf ei ole märgitud puurkaeve (leppemärk, kat nr) ega pumplaid.
25. Joonisele VK-37 Ongassaare küla.pdf ei ole märgitud puurkaevu kat nr-i.
26. ÜVVKS § 14 lg 1 p 14 kohaselt peab ÜVKA sisaldama ka kirjeldust piirkonna riskidest, mis võivad ohustada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse toimepidevust ning nende riskide maandamise meetmetest.

Eelpool toodule tuginedes amet **ei kooskõlasta** esitatud Alutaguse valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2025-2037, kuna ÜVVKS § 14 lg 1 kohaselt vajab ÜVKA täiendamist.

Palume teha ÜVKA-s täiendusi ning saata ÜVKA ametile uuesti kooskõlastamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisu Tamm
vaneminspektor (keskkonnatervis)
Ida regionaalosakond